

OBSAH

ÚVODEM.....	- 1 -
1.1 ROZBOR PRÁVNÍCH ASPEKTŮ	- 2 -
1.1.1 ZALOŽENÍ ORGANIZACE	- 2 -
1.1.2 VZNIK A REGISTRACE SDRUŽENÍ.....	- 2 -
1.1.3 ZÁNİK SDRUŽENÍ.....	- 3 -
1.2 VŠEOBECNÝ ROZBOR EKONOMICKÝCH ČINITELŮ	- 5 -
1.2.1 SYSTÉM FINANCOVÁNÍ ČINNOSTI	- 5 -
1.3 ZÍSKÁVÁNÍ FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ VE SPORT. ORGANIZACÍCH	- 7 -
1.4 ÚČETNICTVÍ SPORTOVNÍHO KLUBU.....	- 7 -
1.5 PODPORA SPORTU A TĚLOVÝCHOVY Z VEŘEJNÝCH ZDROJŮ	- 9 -
1.5.1 DOTACE OD ČSTV	- 9 -
1.5.2 DOTACE ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU	- 10 -
1.5.3 FINANČNÍ PŘÍSPĚVKY SPORTOVNÍM ORGANIZACÍM Z KRAJSKÝCH A OBEČNÍCH ROZPOČTŮ	- 10 -
1.6 ZÍSKÁVÁNÍ FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ Z PŘÍSPĚVKŮ TĚLOVÝCHOVNÉ JEDNOTY	- 11 -
1.6.1 ČLENSKÉ PŘÍSPĚVKY	- 12 -
1.6.2 ODDÍLOVÉ PŘÍSPĚVKY	- 12 -
1.7 SPORTOVNÍ ORGANIZACE A JEJICH VEDLEJŠÍ VÝDĚLEČNÁ ČINNOST	- 12 -
1.8 SPONZORING JAKO ALTERNATIVNÍ ZPŮSOB FINANCOVÁNÍ.....	- 13 -
1.8.1 LEGISLATIVA A SPONZOROVÁNÍ.....	- 13 -
1.8.2 TYPY SPONZOROVÁNÍ	- 14 -
1.8.3 DRUHY SPONZORINGU	- 14 -
REKLAMA	- 15 -
DRUHY SPORTOVNÍ REKLAMY	- 15 -
DARY.....	- 16 -

ÚVODEM

Důvodem, který nás vedl ke zvolení uvedeného titulu, je snaha rozkrýt problém, který musí v dnešní době řešit prakticky všechny sportovní oddíly a organizace v celé naší republice. Tímto problémem jsou finanční a ekonomické obtíže klubů, které vznikají z mnoha různých příčin. V tomto textu se budeme zabývat ryze právními aspekty možných finančních zdrojů.

TEORETICKÁ VÝCHODISKA

1.1 ROZBOR PRÁVNÍCH ASPEKTŮ

1.1.1 ZALOŽENÍ ORGANIZACE

Pro logičnost textu je třeba nejprve objasnit aspekty, za jakých dochází k vzniku takovéto organizace, tedy neziskového subjekty na poli sportu.

Zvolený subjekt, je většinou typem organizace, který se nazývá „Občanské sdružení“. Ústavní základ pro výkon sdružovacího práva je dán v čl. 20, odst. 1 Listiny základních práv a svobod, kde se praví: „Každému se zaručuje právo se svobodně sdružovat spolu s jinými ve spolcích, společnostech a jiných sdruženích“.

Ministerstvo vnitra České republiky tato sdružovací práva upravuje. Speciální zákonná úprava je obsažena v zákoně č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon, který vychází z registračního principu, upravuje zejména základní zásady sdružovacího práva, registrační řízení, řízení o změně stanov, zánik sdružení a soudní ochranu členů.

Další důležitou citací, zásadně upravující práva občanského sdružení, stanoví zákon č. 83/1990 Sb. ve větách: „Sdružení má statut právnické osoby a do jeho postavení a činnosti mohou státní orgány zasahovat jen v mezích, vymezených zákonem. Nevztahuje se na sdružování občanů v politických stranách a politických hnutích, v církvích a náboženských organizacích a společnostech, k výdělečné činnosti nebo k zajištění řádného výkonu určitých povolání“. (Zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, §1, odst. 3, písm. a), b), c).

1.1.2 VZNIK A REGISTRACE SDRUŽENÍ

Registrace a vznik občanského sdružení je upravena v ustanovení § 6, zákona č. 83/1990 Sb., kde je uvedeno následující: „Návrh mohou podat nejméně tři občané, z nichž alespoň jeden musí dosáhnout věku 18 let.“ Dále je zde uvedeno stanovisko, kdo z členů, starších 18 let je zmocněncem, který je oprávněn jednat jejich jménem. K návrhu se také připojují stanovy ve dvojím vyhotovení, v kterých musí být uvedeno:

- název sdružení
- sídlo sdružení
- cíl činnosti

- orgány sdružení, způsob jejich ustanovování, určení orgánů a funkcionářů, kteří jsou oprávněni jednat jménem
- ustanovení o organizačních jednotkách, pokud budou zřízeny a pokud budou chtít jednat svým jménem
- zásady hospodaření

Z uvedených faktů vyplývá, že stanovy sdružení nám mohou určit, které organizační jednotky budou jednat svým jménem a jsou tedy právníckými osobami. Tato skutečnost se zobrazuje v ustanovení, které praví, že: „Právnícké osoby vznikají dnem, ke kterému jsou zapsány do obchodního nebo do jiného zákonem určeného rejstříku, pokud nestanoví zvláštní zákon jejich vznik jinak“ (Občanský zákoník, § 19, odst.2). Tento předpis upravuje také náležitosti, které souvisí s věkovou hranicí účastníků občanskoprávních vztahů (§ 7, 8, 9).

Návrh se stanovami musí být následně předložen Ministerstvu vnitra České republiky, které je jako státní orgán povinno bezodkladně (nejpozději do lhůty 5 dnů) upozornit přípravný výbor na zjištěné vady a nedostatky předloženého návrhu. Pokud má návrh přípravného výboru všechny náležitosti v naprostém pořádku, je uvedené ministerstvo povinno provést registraci do 10 dnů od zahájení řízení.

Po provedení registrace oznámí ministerstvo vznik sdružení, jeho název a sídlo Českému statistickému úřadu, který má za povinnost vést evidenci sdružení, která vyvíjejí činnost na území České republiky, současně jim přidělí tzv. IČ – identifikační číslo. Teprve na základě zaregistrovaných stanov u Ministerstva vnitra České republiky a po přidělení identifikačního čísla si sdružení může zřídit účet u některého z peněžních úřadů. Zřízení tohoto účtu není však povinné.

1.1.3 ZÁNİK SDRUŽENÍ

Podmínky, kdy sdružení zaniká, nám upravuje ustanovení § 12, odst. 1, písm. a), b) zákona č. 83/1990 Sb., které nám charakterizuje zákonné podmínky. Uvádí se zde, že sdružení může zaniknout „z vlastní vůle“, a to dobrovolným rozpuštěním nebo sloučením s jiným sdružením. Dále může zaniknout pravomocným rozhodnutím Ministerstva vnitra o jeho rozpuštění. K tomuto rozhodnutí je ministerstvo povinno, zjistí-li, že sdružení vyvíjí činnosti, které jsou v rozporu s příslušnými ustanoveními (§ 1, 3, 4, 5, zákona č. 83/1990 Sb.). Proti rozhodnutí Ministerstva vnitra je možno použít opravný prostředek – soud je povinen rozhodnutí přezkoumat. Pokud zjistí,

že nebyly dány důvody k rozpuštění sdružení, soud rozhodnutí zruší, v případě opačném jej zamítne (ustanovení zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, odst. 3, 4).

O dobrovolném rozpuštění nebo sloučení s jiným sdružením rozhoduje nejvyšší orgán sdružení, pokud není ve stanovách uveden jiný způsob zániku. Podle zákona č. 83/1990 Sb., § 12, odst. 2, oznámí tento orgán zánik do 15 dnů příslušnému ministerstvu.

Pokud dojde k zániku sdružení, musí nastat majetkové vypořádání. Pokud zaniká podle § 12, odst. 1, písmeno b), provede jeho majetkové vypořádání likvidátor, určený ministerstvem. Není-li ve sdružení orgán, který je oprávněn majetkové vypořádání provést a dojde-li k rozpuštění dobrovolně (podle písmena a), musí ministerstvo určit také likvidátora. Zánik sdružení je následně nutno oznámit Českému statistickému úřadu (zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, § 13 –14).

Jinak se Tělovýchovná jednota Lokomotiva Trutnov řídí stejnými zákony jako podobné subjekty.

Hlavními zdroji jsou:

- *Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník*, který upravuje postavení podnikatelů, obchodní závazkové vztahy, jakož i některé jiné vztahy s podnikáním související.
- *Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník*, upravující majetkové vztahy fyzických a právnických osob, majetkové vztahy mezi těmito osobami a státem, jakož i vztahy vyplývající z práva na ochranu osob, pokud tyto občanskoprávní vztahy neupravují jiné zákony.
- *Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce*, upravující právní vztahy vznikající při výkonu závislé práce mezi zaměstnanci a zaměstnavateli; tyto vztahy jsou vztahy pracovněprávními. Upravuje rovněž právní vztahy kolektivní povahy. Právní vztahy, které souvisejí s výkonem závislé práce, jsou vztahy pracovněprávními. Rovněž zpracovává příslušné předpisy Evropských společenství a upravuje některé právní vztahy před vznikem pracovněprávních vztahů.
- *Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví*, který stanoví v souladu s právem Evropských společenství rozsah a způsob vedení účetnictví a jeho průkaznost.
- *Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání*, jehož prostřednictvím se upravují podmínky živnostenského podnikání a kontrola jejich dodržování.

K těmto hlavním zákonům přistupují dále zákony související a zákony a nařízení, vyplývající ze samostatné činnosti tělovýchovné jednoty.

1.2 VŠEOBECNÝ ROZBOR EKONOMICKÝCH ČINITELŮ

Problémem, který musí stále častěji řešit stále větší počet neziskových organizací, kam patří i námi sledovaný subjekt, je získávání finančních zdrojů k jejich bezproblémovému provozu a činnosti.

Tento typ organizací je závislý na jiných finančních prostředcích, než je zisk z výdělečné činnosti. Aby nedocházelo k nežádoucím jevům, ke kterým patří utlumení, případě i zánik sportovní organizace, je nutno hledat a nacházet prostředky k financování, nejlépe z více zdrojů.

1.2.1 SYSTÉM FINANCOVÁNÍ ČINNOSTI

Výbor tělovýchovné jednoty schvaluje koncem každého roku předběžný rozpočet na rok následující. Pomocí rozvahy (viz příloha č. 3) stanovuje, jak bude organizace hospodařit a kolik bude potřebovat finančních prostředků na svůj provoz. Podle toho potom tělovýchovná jednota ustanoví strategii, jak a z jakých zdrojů tyto prostředky získá.

Podle Kotlera (1992) je rozpočet konkrétní, podrobný plán příjmů a výdajů organizace do budoucna. Nezahrnuje v sobě účetnictví, ale může s ním být sklouben takovým způsobem, aby s ním vytvořil systém ekonomického řízení. V rozpočtu není však zohledněn stav a změny závazků a majetku. Podoba rozpočtu také není pevně stanovená, je upravovaná s ohledem na potřeby a charakter činností. Ekonomický stav je zobrazován pomocí rozpočtových položek.

Topinka, J. – Stanjura, S. (2000) uvádějí, že pro sledování ekonomiky tělovýchovné jednoty je účelné členit náklady a výnosy pomocí analytické evidence podvojného účetnictví a oddělovat výnosy a náklady za zdaňovanou a nezdaňovanou činnost.

Jako další vhodný doplněk sledování ekonomických procesů je možné v podvojném účetnictví použít výkaz tvorby a užití peněžních toků – tzv. cash-flow. V tabulce 1. je uveden příklad účelového členění rozpočtu vybrané tělovýchovné organizace a v tabulce 2. je uveden příklad přehledu cash-flow.

Tab. 1: Účelové členění rozpočtu

Tab. 2: Přehled cash-flow

<i>Výkaz zisků a ztrát</i>	
+ Tržby z reklamy při sportovních akcích	
+ Dotace na pořádání sportovních akcí	
+ Jiné příjmy ze sportovních akcí	
- Náklady na reklamu	
- Náklady na pořadatele	
- Náklady na ceny	
- Náklady na pronájmy	
- Jiné náklady na pořádání sportovních akcí	
Zisk/ztráta z pořádání	
+ Tržby z reklamy při soutěžích	
+ Dotace na účast v soutěžích	
+ Jiné příjmy ze soutěží	
- Cestovné na soutěže	
- Zaplacené startovné	
- Odměny sportovců	
Zisk/ztráta ze soutěží	
+ Pronájmy vlastního sportoviště	
+ Dotace na provoz vlastního sportoviště	
- Nákup materiálu na údržbu	
- Opravy a udržování	
- Mzda správce	
- Platby za média	
- Odpisy sportoviště	
Zisk/ztráta z provozu sportoviště	
+ Dary na sportovní přípravu	
+ Dotace na sportovní přípravu	
+ Přijaté výchovné	
- Nájem sportovních zařízení	
- Odměny trenérů	
- Příspěvky závodníkům na přípravu	
- Náklady sportovních soustředění	
- Poskytnuté výchovné	
Zisk/ztráta ze sportovní přípravy	
+ Vybrané členské příspěvky	
+ Ostatní výnosy	
- Zaplacené členské příspěvky	
- Výdaje na činnost výboru	
- Odměny členům výboru	
- Jiné správní náklady	
- Ostatní náklady	
- Zaplacená daň z příjmů	
Zisk/ztráta ze správní činnosti	
Celkový zisk/ztráta za období	

<i>Přehled tvorby a užití peněžních zdrojů</i>	
<i>Počáteční stav peněžních prostředků</i>	
+ Hospodářský výsledek za období	
+/- Peněžní toky z provozní činnosti	
+/- Úprava o nepeněžní operace	
+ odpisy	
+/- změna rezerv	
+/- změna přechodných aktiv a pasiv	
+/- Úprava o peněžní operace	
+/- změna stavu pohledávek	
+/- změna stavu závazků	
+/- změna stavu zásob	
+/- Peněžní toky z investiční činnosti	
- pořízení nových sportovních staveb	
- pořízení nového sportovního náčiní, nářadí	
- pořízení ostatních investic DHM	
+/- Peněžní toky z finanční činnosti	
+/- změna základního kapitálu	
+/- změna fondů	
- pořízení finančních investic	
+ ukončení finančních investic	
+ přijetí úvěrů a půjček	
- splátky úvěrů a půjček	
<i>Změna stavu peněžních prostředků za období</i>	
Konečný stav peněžních prostředků	

Zdroj: Výsledovka TJ Lokomotiva Trutnov

1.3 ZÍSKÁVÁNÍ FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ VE SPORTOVNÍCH ORGANIZACÍCH

Největší zdrojem finančních prostředků tělovýchovné jednoty jsou dotace, získávané prostřednictvím Českého svazu tělesné výchovy a státu. Vachta (1994) uvádí, že v tomto případě musí být činnost tělovýchovné jednoty zpětně hodnocena a poskytovatel dotace musí být informován o správném, efektivním a účelném nakládání s těmito financemi.

Tento zdroj financí (podpora od státu) pokrývá přibližně 20 – 30 % celkových nákladů tohoto sdružení. Tyto zdroje řadíme mezi *zdroje vnější*. Do této skupiny dále patří:

- ◆ příspěvky od jiných fyzických nebo právnických osob,
- ◆ příspěvky od orgánů místní samosprávy,
- ◆ příspěvky od sportovních svazů.

- ◆ Mezi *zdroje vlastní* řadíme:
  - ◆ příjmy z tělovýchovy a sportu,
  - ◆ příjmy z vedlejší hospodářské činnosti,
  - ◆ příjmy z organizační činnosti,
  - ◆ příjmy z členských a oddílových příspěvků a poplatků

Tělovýchovná jednota obecně sleduje následující zdaňované a nezdaňované položky finančních zdrojů:

- a) příjmy z tělovýchovy,
- b) správní příjmy,
- c) tržba z prodeje zboží a služeb,
- d) prodej DHM a DNM, materiálů a cenných papírů,
- e) další příjmy,
- f) příspěvky ze státního rozpočtu, rozpočtu obcí, svazů, členů i soukromých osob.

1.4 ÚČETNICTVÍ SPORTOVNÍHO KLUBU

Se ziskem finančních prostředků úzce souvisí i jeho hospodaření. Tuto otázku řeší zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů. Citujeme Samuelsona (1992), který

definuje účetnictví jako: „Systém organizace finančních informací, který umožňuje zachycovat, třídit a evidovat základní číselné údaje o stavu a pohybu majetku a závazků, o nákladech a výnosech a výsledku hospodaření.“

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví stanoví, že účetní jednotky – občanská sdružení, musí při vedení účetnictví dodržovat vyhlášku č. 504/2002, kterou se provádějí některá ustanovení zákona o účetnictví a od roku 2004 také české účetní standardy č. 401 – 413, které nahradily opatření ministerstva financí (pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání, pokud účtují v soustavě podvojného účetnictví).

Tělovýchovná jednota účtuje odděleně o zdaňovaných a nezdaňovaných příjmech a výdajích. Účetní jednotky jsou povinny sestavit účetní závěrku (v podvojném účetnictví se skládá z rozvahy, výkazu zisků, ztrát a přílohy). V rámci inventarizace účetních knih je třeba provést inventarizaci majetku a závazků. Podle Kovanicové (2003) upravují specifika účtování občanského sdružení vnitřní účetní směrnice.

Zdanění tělovýchovné jednoty (občanského sdružení) se řídí zákonem č. 568/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. Obecně je zdanění tělovýchovné jednoty, jako subjektu neziskového typu, totožné se zdaněním běžné právnické osoby, odlišnosti ve zdanění jsou uvedeny v ustanovení § 18 – 20 výše uvedeného zákona. Předmětem daně jsou především zisky z reklam (k těmto lze uplatnit pouze výdaje bezprostředně související s provedením reklamy, nikoli veškeré výdaje na sportovní činnost). Naopak je dle stanov občanského sdružení od daní osvobozena činnost, pokud jsou výdaje vyšší nežli příjmy, dále dotace, dary, úroky z vkladů na bankovním účtu, pronájem státního majetku. Především však jsou osvobozeny od daně z příjmů členské příspěvky.

U neziskových organizací, ke kterým občanské sdružení patří, lze podle výše uvedeného zákona snížit základ daně o 30%, maximálně však o Kč 1 000 000,-, což nám upravuje zákon č. 586/1992 Sb., o dani z příjmů.

Další daní, která se na tento typ organizace vztahuje, je daň z přidané hodnoty (zákon č. 588/1992 Sb.) – předmětem plnění jsou zboží a služby. Plátcem DPH se stane povinně občanské sdružení, jehož obrat za nejbližších 12 předcházejících, po sobě jdoucích kalendářních měsících, přesáhne částku Kč 1 000 000,-. Do tohoto obratu se započítávají příjmy, dosažené ve výdělečné činnosti, nezahrnují se činnosti, které jsou od daně osvobozené.

Mezi majetkové daně občanského sdružení patří také silniční daň, kterou upravuje zákon č. 16/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů. U tělovýchovné jednoty jsou předmětem daně silniční vozidla, používaná v přímé souvislosti s podnikáním nebo činnostmi, z nichž plynoucí příjmy jsou předmětem daně z příjmů podle § 18, odst. 3, zákona o daních z příjmů.

Darovací daň, která je dalším druhem daně, se řídí zákonem č. 357/1992 Sb., o dani darovací, dědické a dani z převodu nemovitosti. Poplatníkem bývá většinou příjemce daru. V § 20, odst. 4 jsou uvedena osvobození od této daně (bezúplatné nabytí majetku).

Pokud je ve smlouvě požadováno protiplnění, nejedná se o dar, ale o reklamu a tento příjem je součástí daně z příjmu. Neziskové organizace jsou povinny do 30 dnů po uplynutí každého pololetí daného kalendářního roku podat přiznání k darovací dani.

Další právní ustanovení svěřují sdružení určitá oprávnění vzhledem ke specifickému zaměření jejich činnosti (zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny ve znění pozdějších předpisů, apod.).

1.5 PODPORA SPORTU A TĚLOVÝCHOVY Z VEŘEJNÝCH ZDROJŮ

Jedním ze způsobů, jak si opatřit finanční prostředky na svou činnost, jsou pro sportovní organizace různé dotace, které získávají z nerůznějších zdrojů.

1.5.1 DOTACE OD ČSTV

Jak uvádí Vachta (1994), pokud je tělovýchovná organizace samostatně organizovaným subjektem, který je sdružený v ČSTV, smí čerpat dotace na činnost z této organizace.

Podmínkou získání tohoto druhu zdroje financí je dodržování následujících základních podmínek:

- výkaz členské základny (zde platí termín odevzdání prosinec až leden),
- výkaz hospodářské činnosti (termín odevzdání je únor až březen).

Tyto finanční prostředky jsou přerozdělovány přes Tělovýchovné a sportovní unie, což je dnešní název bývalých Okresních sdružení ČSTV. Přímou z Českého svazu tělesné výchovy je možno čerpat prostředky jen na opravy a udržování majetku tělovýchovné jednoty.

1.5.2 DOTACE ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU

Podle Novotného (2006) lze občanským sdružením poskytnout účelové dotace na činnosti, spojené se zajišťováním určitých akcí, na tento druh dotace ovšem nevzniká právní nárok. Akce veřejně

prospěšného typu je nutné zajišťovat formou veřejných konkurzů, které se vyhláší příslušnými a kompetentními ústředními orgány státní správy. Hlavní metodou pro stanovení výše dotace je grantový způsob, tj. výběr příjemců prostředků státního rozpočtu na základě soutěže. Při přidělení dotace stanoví ústřední orgán jednoznačně závazný účel a podmínky pro její čerpání.

Návrh na poskytnutí dotace předkládá ve stanoveném termínu nejvyšší orgán občanského sdružení příslušnému ústřednímu orgánu, kterým je v tomto případě Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Tento orgán následně uzavře s občanským sdružením písemnou smlouvu o poskytnutí této dotace.

Výše dotační částky nesmí přesáhnout 70 % skutečných výdajů sdružení. Případné vyšší prostředky musí být vráceny zpět do státního rozpočtu. Sdružení má dále za povinnost vést evidenci o použití této dotace a vyúčtovat ji k 31. 12. stávajícího roku, což analogicky koresponduje s koncem účetního období.

1.5.3 FINANČNÍ PŘÍSPĚVKY SPORTOVNÍM ORGANIZACÍM Z KRAJSKÝCH A OBECNÍCH ROZPOČTŮ

Pro většinu sportovních organizací je nejdůležitějším a nejbližším partnerem město či obec. Z jejího statutu vyplývá velká řada možností podpory, ať již se jedná o finance přímo z rozpočtu města nebo obce, různé granty nebo dotace. V příloze č. 6 je vzor „Žádosti o poskytnutí veřejné finanční podpory z rozpočtu města Trutnova.“

Podle vyjádření Pekové (1995) jsou všechny činnosti, spojené s financemi, projednávány ve finančním výboru, které zřizuje zastupitelstvo města podle zákona o obcích.

Po projednání schvaluje rozdělení prostředků zastupitelstvo při sestavování obecního rozpočtu. Schválené finanční prostředky jsou pak přidělovány sportovní komisí, zřizovanou obecní radou, podle předem stanoveného postupu. Tělovýchovná jednota musí být v kontaktu se sportovní komisí nebo jiným orgánem samosprávy, aby nedocházelo ke znevýhodnění při rozdělování finančních prostředků.

Finanční prostředky se následně rozdělují na základě schválení finanční komisí podle městské vyhlášky č. 93/2005 na:

- ❖ zajištění sportovní přípravy dětí a mládeže,
- ❖ podpora vrcholovému sportu,

- ❖ příspěvek za reprezentaci obce či města,
- ❖ příspěvek na podporu jednorázových akcí,
- ❖ příspěvek na protidrogovou prevenci.

Dalším způsobem podpory tělovýchovné organizace je forma grantů, případně dotací. Tímto způsobem dávají města či obce veřejnosti na vědomí, že mají zájem podporovat určité aktivity za určitých podmínek. Neziskové organizace se mohou, pokud splňují všechny dané podmínky, přihlásit do výběru, a pokud jsou úspěšné, získávají finanční prostředky. Tyto granty jsou většinou vázány na územní nebo personální vztah s územím vyhlášovatele, proto jsou také spojeny s povinností finančně je vypořádat po použití, což v praxi znamená doložit přehled o čerpání a použití těchto prostředků.

Jinou možností podpory sportovních klubů a jednot jsou jednorázové dary. Tento způsob se objevuje velmi zřídka, obec či město je poskytuje v mimořádných případech. Jsou jimi například nákupy hmotného majetku dlouhodobého charakteru.

Dalším veřejným rozpočtem je rozpočet kraje, ze kterého mohou občanská sdružení také získávat dotace. Výbor pro tělovýchovu, vzdělávání a zaměstnanost, který je orgánem zastupitelstva kraje, má ve své kompetenci tyto dotace přidělovat. Jak uvádějí Topinka, J. a Stanjura, S. (2000), občanská sdružení, která působí v oblasti sportu a tělovýchovy, mohou zažádat o dotaci v maximální výši Kč 200 000,- za rok. Pokud se jedná o vyšší částku, musí již případné poskytnutí dotace schvalovat zastupitelstvo kraje.

1.6 ZÍSKÁVÁNÍ FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ Z PŘÍSPĚVKŮ TĚLOVÝCHOVNÉ JEDNOTY

Ve Stanovách Tělovýchovné jednoty Lokomotiva Trutnov (2003) se v kapitole Práva a povinnosti členů (bod 15, písm. d) uvádí, že: „Základní povinností člena je řádně a včas platit příslušné příspěvky, jakož i jiné poplatky související s jeho členstvím a činností v tělovýchovné jednotě, pokud o tom příslušný orgán tělovýchovné jednoty rozhodl.“

1.6.1 ČLENSKÉ PŘÍSPĚVKY

Stanovy, jako základní právní akt tělovýchovné jednoty nám definují funkci příspěvků, které:

- ❖ jsou základním projevem příslušnosti člena k mateřské tělovýchovné jednotě jako celku, zároveň tvoří nedílnou a významnou součást finančních zdrojů,
- ❖ výši členských příspěvků stanoví výkonný výbor příslušné tělovýchovné jednoty a jsou závazné pro všechny členy oddílu, schvaluje je valná hromada .

1.6.2 ODDÍLOVÉ PŘÍSPĚVKY

Ve Stanovách tělovýchovné jednoty, článek VII., bod 17, písm. a) se dále uvádí, že: „Výši oddílových příspěvků na jednoho člena stanoví výlučně výbor oddílu, a to s přihlédnutím na druh sportovního odvětví, jeho náročnost, nákladnost a případný schodek ve svém oddílovém rozpočtu.“ O výběru oddílových příspěvků rozhoduje výbor tohoto oddílu, který je také povinen vybrané příspěvky odevzdat na sekretariátu tělovýchovné jednoty. Oddílové příspěvky jsou výlučným příjmem oddílu a jsou součástí jeho rozpočtu. V bodu 18, písm. a) je pak upravena skutečnost, že: „Výkonný výbor tělovýchovné jednoty je oprávněn určit svým členům poplatky spojené s výlučným užíváním částí majetku tělovýchovné jednoty, jako např. samostatné šatnové skříňky, tělocvičny atd.

1.7 SPORTOVNÍ ORGANIZACE A JEJICH VEDLEJŠÍ VÝDĚLEČNÁ ČINNOST

Občanská sdružení mohou mít podle Rydvalové (2002) samostatnou výdělečnou činnost, tato však nesmí být její hlavní činností. Takovýmto způsobem si pouze mohou přivydělávat na svou tělovýchovnou činnost. Oddíly, sdružené pod tělovýchovnou jednotou, která má statut občanského sdružení, samostatnou výdělečnou činnost mít nesmí. Všechna jejich činnost se musí odehrávat přes uvedené občanské sdružení, jako zaštiťující organizace.

Pojem vedlejší výdělečná činnost zahrnuje například tyto aktivity:

- a) reklamní činnost,
- b) pronájem majetku (sportovních zařízení, areálů a dalšího majetku tělovýchovné organizace),
- c) jiné činnosti, které se blíží pojmu podnikání (do těchto činností zahrnujeme např. prodej občerstvení, pořadatelství kulturních akcí, atd.),
- d) pořádání sportovních podniků, turnajů a soutěží, atd.

Tělovýchovné organizace mohou využít image své i jimi pořádaných akcí k propagaci vlastní činnosti. Takovéto jednorázové akce, s prokazatelným nakládáním s finančními prostředky a

ohlasem veřejnosti, jsou pro případného partnera či potenciálního sponzora lepší investicí než tzv. sponzoring činnosti nějakého subjektu.

Z těchto důvodů si tělovýchovné organizace shánějí své sponzory především na sportovní akce. Na ty mohou také dostat, jak jsme již uvedli, dotace od místní samosprávy. Získávání prostředků na provozní činnost sportovního klubu je všeobecně obtížné, neboť sponzoři jen velice neradi investují své finance do přesně neurčených sfér.

1.8 SPONZORING JAKO ALTERNATIVNÍ ZPŮSOB FINANCOVÁNÍ

Při plánování finančního rozpočtu sportovních klubů se u alternativních finančních zdrojů v posledních letech stále více otevírá otázka sponzorských peněz.

Drucker (1973), zabývající se otázkami sponzoringu, uvádí, že tímto pojmem můžeme definovat možnost dodatečného opatřování finančních zdrojů na rozvoj určité činnosti za předpokladů vymezení kompetence sponzora a protivýkonů sponzorovaného. Cíle sponzora jsou: - ekonomické

- image firmy nebo podniku – propagace
- altruistické cíle

1.8.1 LEGISLATIVA A SPONZOROVÁNÍ

V současné legislativě nemá sponzoring žádnou oporu. Česká republika nemá žádný zákon, který by tuto činnost upravoval. Všechny činnosti, které jsou s touto problematikou spojené, se řídí zákonem č. 513/1991 Sb., obchodním zákoníkem, současně i zákonem č. 40/1964 Sb., občanským zákoníkem.

1.8.2 TYPY SPONZOROVÁNÍ

V následujících odstavcích uvádíme typy sponzorování podle různých druhů subjektů, jak je uvádí Sekot (2004).

1. Sponzorování jednotlivých sportovců

V tomto případě je povinností sponzorovaného propagovat nějaký výrobek ať už v reklamě, nebo svou účastí na akcích, autogramiádách, večírcích apod. Povinností sponzora je materiální zajištění sportovce.

2. Sponzorování celých sportovních týmů (což jsou soubory jedinců konkrétního sportovního zaměření).

3. Sponzorování jednotlivých akcí

V tomto případě sponzoringu se otevírá více možností pro sponzora např. vstupenky, programy, reklamy o přestávkách.

4. Sponzorování sportovních klubů (v klubu může být sdružena množina sportovních týmů i jedinců).

Tento způsob nabízí nejširší možnosti pro sponzora, nutností je ale povinnost klubu, pořádat na oplátku akce pro širokou veřejnost.

Sponzorování se stává stále významnější součástí činností jednotlivých subjektů ve sportu a tělovýchově. Patří mezi významné možnosti, jak získat dodatečné finanční prostředky k zabezpečení bezproblémové činnosti sportovní organizace

Pokud se týká vlastní otázky sponzoringu, upřesňuje Topinka, J. a Stanjura, J. (2000) právní aspekty tohoto vztahu. Uvádí, že v tomto případě vzniká mezi sponzorem

a příjemcem sponzorského příspěvku právní vztah. Příjemce je povinen dodržovat určité závazky, případně poskytnout další protivýkony, které směřují především do oblasti komunikace a marketingu (toto jednání se projevuje jako specifická forma propagace a budování jména subjektu). Slouží k vytváření příznivého obrazu sponzora na veřejnosti ve spojení s určitou (sportovní) akcí.

1.8.3 DRUHY SPONZORINGU

V praxi rozlišujeme podle Kaválka (1999) několik druhů sponzorské činnosti:

- ◆ exkluzivní sponzorství, spojené s titulem „oficiální sponzor“ - sponzor získává veškeré reklamní možnosti, tím se omezují podmínky pro případné další získané sponzory,
- ◆ hlavní sponzorství – hlavní sponzor má nejdražší a nejatraktivnější protislužby, vedlejší si rozdělí méně atraktivní reklamní možnosti,
- ◆ kooperační sponzorování – zde se jedná o větší počet sponzorů, kteří se dělí
- ◆ reklamní možnosti. V příloze č. 3 je uveden příklad sponzorské smlouvy.

REKLAMA

Velmi významnou součástí managementu a marketingu ve sportovní činnosti je reklama. Podle Tarpeye, Donellyho a Petera (1979) se reklamou nazývá „placená forma neosobní prezentace

výrobků nebo služeb určitého subjektu, který chce získat hospodářský prospěch prostřednictvím komunikačních médií.“ Sportovní reklama se vztahuje k reklamě, která je určitým způsobem spojená se sportem. Jedná se např. o dresy, výzbroj, výstroj sportovců a dále využívá osobnosti sportovců.

DRUHY SPORTOVNÍ REKLAMY

Tarpey, Donelly a Peter (1979) zároveň uvádí, že mezi základní druhy sportovní reklamy patří:

- reklama na dresech a sportovních oděvech,
- reklama na startovních číslech,
- reklama na panelech, mantinelu, plotě apod.,
- reklama na sportovním náčiní a nářadí,
- reklama na výsledkových tabulích nebo obrazovkách.

Reklama má několik základních funkcí (např. informační, přesvědčovací, upomínací apod.). U reklamních smluv se uplatňuje od 1.5. 2004 sazba DPH 19%, což se vztahuje i na pronájem reklamních ploch (zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty).

Na tělovýchovnou jednotu, registrovanou jako občanské sdružení, se také vztahuje DPH ve výši 19% , sponzor si v případě Smlouvy o reklamě (viz příloha č. 7) může celou částku odepsat ze svých nákladů.

DARY

Poskytnutí prostředků formou daru se řídí zákonem č. 40/1964 Sb., občanským zákoníkem a dále zákonem č. 586/1992 Sb., o dani z příjmů. Darováním podle Vachty (1994) rozumíme bezúplatné nabytí majetku peněžité či nepeněžité povahy. Dárce neočekává za dar žádnou protihodnotu a obdarovaný mu tuto hodnotu neposkytuje (jedná se o jednostranné plnění smlouvy ze strany dárce vůči obdarovanému).

Základními znaky darovací smlouvy jsou:

- předmět daru
- bezplatnost
- jednostrannost
- dobrovolnost

V příloze č. 8 je uveden příklad darovací smlouvy.

V § 25, odst. 1, písm. t), zákona č. 586/1992 Sb., o dani z příjmů se uvádí, že: „Za dar se nepovažuje reklamní ani propagační předmět, který je opatřen obchodní firmou nebo ochranou známkou poskytovatele nebo názvem propagovaného zboží nebo služby, jehož hodnota bez daně z přidané hodnoty nepřesahuje Kč 500,- a který není předmětem spotřební daně.“

Stejný zákon nám objasňuje další právní náležitosti. Stanoví, že u daně z příjmu právnických osob si může poplatník od základu daně odečíst hodnotu darů, poskytnutých obcím a právnickým osobám, které jsou pořadateli veřejných sbírek, se sídlem v České republice, na financování vědy, vzdělání, kultury, školství, na účely tělovýchovné a sportovní, atd., pokud úhrnná hodnota darů činí alespoň Kč 2000,- za kalendářní rok. V úhrnu lze odečíst nejvýše 10% ze zdanitelného základu. Tento odpočet nemohou uplatnit poplatníci, kteří nejsou založeni za účelem podnikání, což stanoví § 20 stejného zákona. Z toho je zřejmé, že dary je možné poskytnout pouze právnickým osobám v oblasti tělovýchovy a sportu a nelze takto podporovat jednotlivé sportovce. Smluvní vztahy se tedy musí řešit prostřednictvím právnické osoby, tedy tělovýchovné jednoty. Tělovýchovná jednota jako občanské sdružení ze Smlouvy darovací daň neplatí.